



Domājams, kāds mājdzīvnieks jeb mīldzīvnieks – suns, kaķis, varbūt varde vai gliemezis – ir daudziem. Saprātīgi cilvēki pret tiem, ko pieradinājuši, izjūt atbildību un rūpes. Diemžēl tādi nav visi saimnieki. Ikdienā bieži lasām vai dzirdam par dzīvniekiem (biežāk kaķiem un suņiem), kas pamesti, izmesti, nonākuši kādā nelaimē. Apsveicami, ka apkārtējie nav vienaldzīgi un iesaistās šo situāciju risināšanā, kaut vai uzrunājot atbildīgās instances.

Sterilizācija novērš nekontrolētu vairošanos un pat ir derīga veselībai

Pamesti dzīvnieki bijuši vienmēr. Iespējams šodien par tiem uzzinām vairāk, pateicoties sociālajām vietnēm facebook, draugiem.lv un citām. SIA Vidzemes veterinārais serviss veterinārārste Laura Hincenberga gan uzskata, ka, pateicoties šai iespējai plašāk reklamēties, pieaug arī suņu vairošanas bizness, jo ir cerība, ka kāds tos nopirks. – Cilvēki sapratuši, ka ar kučēnu pavairošanu var pelnīt. Iegādājas, piemēram, divus vācu aitū šķirnes suņus un nu tikai plāno tos pārot un pelnīt naudu, – viņa secina. Ārste spriež, ka pirms interneta laikmeta cilvēki varbūt drusku vairāk pedomāja, kā piesargāt kuči, jo apzinājās, ka var nebūt, kur likt kučēnus. Tagad daudzi paļaujas uz to, ka gan jau kāds sociālo tīklu lietotājs apžēlosies un paņems vai – vēl labāk – nopirks kučēnu. Protams, ne mazums dzirdēts, ka īpašnieki, neatraduši labās rokas, kam nodot sava mājdzīvnieka mazuļus, suņu vai kaķu bērnus vienkārši kaut kur izmet. Piemērs nav tālu jāmeklē – pavisam nesen četri minkāni tika izmesti ceļmalā Ozolainē. Veterinārārste, veterinārā servisa SIA Būsi vesels vadītāja Inga Mauriņa-Kaļva stāsta, ka Alojās novadā šobrīd ļoti spilgti izpaužas pamesto kaķu problēma. Piemēram, serviss Būsi vesels kopš vasaras atradis mājas 18 kaķēniem, sarunas brīdī tur atradās vēl četri.

Risinājums, lai bezjēdzīgi nevairotu mīldzīvniekus, ir sen zināms – tie jāsterilizē vai jākastrē. Iespējams, kāds iebildīs, ka tas nav dabīgi. Bet vai dabīgi ir darīt nelaimīgus mūsu mazos brāļus? Protams, šī procedūra kaut ko arī maksā. Iespējams, ka šis arī ir iemesls, kālab dzīvnieku īpašnieki nemēro ceļu uz

veterināro klīniku. Laura stāsta, ka viņa mēģina pārliecināt uz praksi atnākušos kučēnu vai kaķēnu saimniekus vajadzīgajā vecumā tos kastrēt vai sterilizēt (ja vien tas nav šķirnes dzīvnieks un nav vēlmes to izmantot vaislai). – Arvien vairāk cilvēku saprot, ka tas ir jādara, un to arī dara. Un runa jau nav tikai par dzīvnieku nekontrolētu vairošanos, bet arī to veselību. Sterilizējot, kastrējot var izvairīties no, piemēram, piena dziedzeru vai sēklinieku audzējiem. Ja dzīvnieku neizmanto vaislai, agrāk vai vēlāk šādas veselības problēmas sāksies. Tas ir pierādīts gan medicīniski, gan statistiski, – skaidro veterinārārste. Viņa atminas gadījumu savā praksē, kad desmitgadīga kaķene nomira no piena dziedzeru audzēja. Tiesa, vēlāk, ņemot jaunu dzīvnieciņu, saimnieks vismaz mācījās no negatīvās pieredzes un kaķi sterilizēja. – Vetārstam jābūt skolotājam, izglītotājam, kurš sniedz cilvēkiem šo informāciju, – uzskata L. Hincenberga. Viņa pozitīvi vērtē to, ka bērnu dārzos, skolās arvien vairāk runā par dzīvniekiem, par atbildību pret tiem, un cer – rezultāts būs.

Bet ja reiz dzīvnieks nonācis uz ielas, neko darīt – pašvaldības vēl glābj, ko var. I. Mauriņa-Kaļva stāsta, ka Alojās pašvaldība finansē minku sterilizāciju, pēc tam tiek nogriezts auss galiņš un kaķenes palaiž ierastajā vidē, kur cilvēki tās turpina barot. – Pašvaldībai tās ir ļoti lielas izmaksas, bet šādi lēnā garā situācija uzlabosies, – ir pārliecināta sarunbiedre. Auseklī ne reizi vien esam rakstījuši, ka arī Limbažu novada pašvaldība jau gadiem atvēl finansējumu ielas kaķu sterilizācijai un pie reizes arī apārstēšanai. Tāpat nu jau vairākus gadus konkrēta summa tiek iedalīta biedrībai Limbažu dzīvnieku draugi, ar kuras starpniecību Limbažu ielas minkānu barotāji saņem atbalstu (visbiežāk barību).

Novadu pašvaldības policijas apkopotā statistika no 2018. gada 1. janvāra līdz 1. oktobrim

	Izsaukumi par kļaidojošiem vai novārtā atstātiem dzīvniekiem	Sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli par dzīvnieku turēšanas, labturības, izmantošanas un pārvadāšanas prasību pārkāpšanu, par nečipošanu
Alojas novads	11	4
Limbažu novads	66	9
Salacgrīvas novads	23	1

Mīldzīvnieki – rūpes un atbildība

Pirms ņem dzīvnieku, atceries!

- ☘ Tā ir dzīva būtne, ne rotaļlieta!
- ☘ Tas ar tevi kopā pavadīs ilgus gadus.
- ☘ Tas gribēs ēst un dzert.
- ☘ Par to vajadzēs regulāri rūpēties un dzīvnieks prasīs uzmanību.
- ☘ Tam jānodrošina veterinārā aprūpe.
- ☘ Nedrīkst pieļaut, ka tas nodara pāri cilvēkiem vai citiem dzīvniekiem.
- ☘ Jāievēro attiecīgie likumi.



Attiecības ar dzīvniekiem regulē likums

Dzīvnieku īpašnieku attiecības ar mājdzīvniekiem, atbildību par tiem regulē dažādi likumi un noteikumi. Suņu audzētavas Posendorf saimniece, dzīvnieku aizsardzības biedrības Limbažu dzīvnieku draugi valdes priekšsēdētāja, kinoloģe un juriste Līga Spandega piemin Dzīvnieku aizsardzības likumu ar tam pakārtotajiem Ministru kabineta noteikumiem, tāpat pašvaldību saistošos noteikumus. Bet paši jau zināt, kā mums iet ar likumu ievērošanu... Iespējams, ka attiecībā uz dzīvniekiem nozīmīgāk ir tas, kas ierakstīts mūsu sirdī, ne uz papīra. Tomēr L. Spandega uzsver, ka šāds Dzīvnieku aizsardzības likums ir ļoti nepieciešams, lai ierobežotu cilvēku bezatbildību, tāpat, lai būtu kāds mehānisms, kā atsavināt dzīvnieku, jo atsevišķās situācijās vienkārši nav citu variantu.

Viņa stāsta, ka galvenais ir nodrošināt dzīvniekam tā sugai, šķirnei un vecumam atbilstošu uzturu, dzeramo ūdeni, vakcināciju, pretparazītu apstrādi (piemēram, attārpošanu), ja nepieciešams – medicīnisko aprūpi. Dzīvnieku aizsardzības likumā noteikts arī īpašnieka pienākums nepieļaut dzīvnieku nekontrolētu vairošanos. Tāpat jānodrošina, lai tas neapdraud citus dzīvniekus un cilvēkus. – Piemēram, arī ķēdes suņiem jānodrošina pastaigas, bet pavadā, saimnieka kontrolē. Nevar to vienkārši palaist izskrieties pa nakti. Bieži brīvstāvis beidzas ar to, ka suns aizkļūst mežā un trenkā zvērus un to mazuļus, – secina sarunbiedre. Nedrīkst tos atstāt bezpalīdzības stāvoklī, bez aprūpes. L. Spandega uzteic cilvēkus, kuri, pamanījuši nelaimē nonākušu dzīvnieku, reaģē, lai tas nekavējoties

saņemtu aprūpi. – Ja pats kaut kādu iemeslu dēļ nevar palīdzēt, bet redz šādu situāciju, pirmais solis ir informēt pašvaldības policiju, – viņa iesaka.

– Sabiedrībai vēl morāli jānobriest, jāsaprot, ka dzīvnieks nav manta, ko dāvināt. Vienalga, tas ir suns, kaķis, sesks vai putns, katra dzīvnieka iegādei jābūt atbildīgam lēmumam, jāizsver visi plusi un mīnusi. Jārēķinās, ka zvēriņš ienāks ģimenē un dzīvos ar cilvēku kopā tik gadu, cik to paredz tā suga un šķirne. Jārēķinās ne tikai ar morālo atbildību, bet arī ar finansiālo pusi. Grūti teikt, vai mēs tik ātri izskaudīsim šo bezatbildību. Ja cilvēks pat atkritumus var atstāt aiz sevis atpūtas vietā, domāju, viņam nav arī tālu līdz zvēriņa atstāšanai un izmešanai. Zināmi precedenti, kad kāds iebruca lauku teritorijā, izlaiž dzīvnieku mežmalā, lai tas izdzīvo, kā grib... – stāsta L. Spandega.

Vispirms preventīvie darbi, pēc tam sodi

Tomēr ja reiz ir likums, ir arī tā izpildes kontrolētāji. I. Mauriņa-Kaļva stāsta par pozitīvo praksi Alojās novadā – viņa kā dzīvnieku patversmes Mežavairogi pārstāve kopā ar novada pašvaldības policistu Normundu Šultu pašvaldības teritorijā dodas pārbaudīt mājdzīvnieku čipēšanu un reģistrāciju Lauksaimniecības datu centrā. – Braslavas pusī esam pārbaudījuši. Vienā dienā apbraukājām 36 mājas, un, ja nekļūdos, tikai kādi astoņi suņi nebija reģistrēti. Trīs saimnieki to bija gatavi izdarīt jau nākamajā dienā, lai tikai viņiem nerakstītu brīdinājumu. Savukārt pārējie solīja mēneša laikā šo jautājumu sakārtot. Pārbaudīsim, vai tas izdarīts, – sola sarunbiedre. Runājot ar dzīvnieku īpašniekiem, viņa uzsver čipē-

Materiāls tapis sadarbībā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru



Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Lauksaimniecības datu centrā reģistrētie mājas (istabas) dzīvnieki (uz 15. oktobri)

Teritorija	Suņi	Kaķi
Alojas novads	415	0
Limbažu novads	993	3
Salacgrīvas novads	420	5
Kopā Latvijā	121 734	4099

šanas un reģistrēšanas noderīgumu. – Kā patversmes pārstāve varu pastāstīt, cik daudziem dzīvniekiem, pateicoties reģistrētiem čipiem, piecu minūšu laikā esam atraduši saimniekus. Ja čipa nav, dzīvnieku ved uz patversmi, tas ir stresā un saimnieku atrod pat pēc pusgada. Ir bijis, ka man iebilst – sak, nav pārbaudīts, kādu ietekmi uz dzīvnieku atstāj čipēšana. Bet valstī darbojas likums, mēs tikai kontrolējam tā ievērošanu, – skaidro I. Mauriņa-Kaļva. Profilaktiskās pārbaudes dodas arī Salacgrīvas novada domes kārtībnieki, savukārt Limbažu novada pašvaldības policijas inspektori reaģē, ja saņemta informācija par dzīvnieku labturības pārkāpumiem.

Inga ir gandarīta par sadarbību ar novada pašvaldības policijas vecāko inspektoru. Turklāt šādiem profilaktiskajiem reidiem jau jūtams rezultāts. – Cilvēki top ieinteresētāki, aktīvāk iesaistās un ziņo, ja manīti kādi pārkāpumi. Viņi jūt, ka tam ir jēga, jo mēs reaģējam, ar policistu izbraucam un apskatām to vietu. Ja sunim, piemēram, nav būdas, uzrakstām brīdinājumu un pēc tam atkal pārbaudām. Uzskatu, ka visvairāk jāstrādā tieši preventīvi. Ar sodiem kaut ko atrisināt var tikai galējā variantā, ja cilvēks nekaunīgi nereaģē arī uz otro un trešo aizrādījumu, – teic SIA Būsi vesels vadītāja. Alojās kolēģei piekrīt arī L. Hincenberga: – Vienmēr esmu pozitīvi domājusi par mūsu sabiedrību. Un, šķiet, ka situācija ar dzīvniekiem ik gadu kļūst arvien labāka. Viņa uzskata, ka jebkurā situācijā var atrast risinājumu un aicina apkārtējos nebūt vienaldzīgiem un vairāk iesaistīties dzīvnieku aizstāvībā.

Arī Limbažu novada pašvaldības policijas priekšnieka pienākumu izpildītājs Raivis Galītis secina, ka pēdējos 15 gadus, kopš viņš strādā šajā institūcijā, sabiedrības attieksme, īpaši pret suņiem, krietni mainījies uz labu. Ar katru gadu iedzīvotāji top arvien atbildīgāki un arī labsirdīgāki. Viņš aicina mājdzīvnieku īpašniekus izturēties ar cieņu un sapratni pret līdzcilvēkiem, neļaujot savam dzīvniekam apdraudēt citu iedzīvotāju un dzīvnieku drošību.

Sagatavoja Līga LIEPIŅA